

Erfgoed

Park Jongemastate klaar om herontdekt te worden

Na vier jaar herstelwerkzaamheden is Park Jongemastate in Raerd weer in topconditie en klaar om herontdekt te worden. Het historische park, bekend om zijn monumentale bomen, sfeervolle paden en bijzondere stinzenflora, heeft een grondige opknabbeurt gekregen.

Op basis van een zorgvuldige beoordeling hebben we scenario 2, een centrum voor mens, natuur en transitie, aangewezen als voorkeursvariant voor de herbesteding van de monumentale boerderij It Kathûs bij Akkrum. Deze variant biedt uiteindelijk de meeste kansen om het erfgoed te behouden én het weidevogelgebied te beschermen, terwijl het aansluit bij de missie van It Fryske Gea en brede maatschappelijke waarde toevoegt.

Jaarverslag 2025

Thús yn it Fryske lânskip

It Fryske Gea is dé landschapsvereniging van Fryslân. Vanuit een groen hart – of liever een pompeblêdsje – zetten we ons in voor het behoud van bossen, heidevelden, laagveenmoerassen, beekdalen en weidelandschappen in onze provincie.

Met de inzet van ruim **350** vrijwilligers, **75** medewerkers en steun door bijna **28.500** leden en samenwerkingspartners beschermen, beheren en ontwikkelen we **21.062** hectare natuur & landschap en **164** elementen aan cultuurhistorisch erfgoed in Fryslân.

2025 in cijfers

Betrokkenheid & vrijwilligers

- 12.000 bezoekers evenementen
- 6.093 deelnemers excursies
- 5.299 basisschoolleerlingen voor educatieve activiteiten
- 150 inventarisatievrijwilligers
- 138 beheervrijwilligers
- 76 excursiegidsen
- 77 gastheren

Toegankelijkheid & beleving

- 185 km wandelroutes, 7 km fietsroutes en 5 km ruiterroutes
- 6 rugzakroutes, 2 mindervalide routes, 3 online routes en 1 speurtocht
- 3 bezoekerscentra en informatiepunten

Bereik

- Ca. 28.500 leden ontvangen Ús Gea
- Ca. 850 leden ontvangen KidsGea!
- 26.493 ontvangers digitale nieuwsbrief
- 18.029 volgers Facebook
- 5.940 volgers Instagram
- 5.611 volgers LinkedIn
- 3.640 volgers YouTube

Nieuw binnen onze schaapskudde zijn drie kudde beschermingshonden van het ras Maremmen en Abruzzes. Deze berghonden helpen onze herder bij het veilig houden van de kudde.

Districtshoofd Michel Krol vertelde in de Leeuwarder Courant over het inzetten van deze honden om onze schaapskudde te beschermen tegen de wolf: "Het is een beetje ons laatste redmiddel".

Afscheidnemend directeur Henk de Vries kijkt op Omrop Fryslân terug op zijn carrière bij It Fryske Gea: "Een fantastische club met een goed imago. Als ik kijk met hoeveel mensen we het werk verzetten, betaalde medewerkers én vrijwilligers, dan ben ik daar trots op."

Een prachtig zeearend-seizoen

Districtshoofd Germ van der Burg en zeearend-expert Sip Veenstra vertelden op Omrop Fryslân over het succes van de zeearenden in onze natuurgebieden. Maar liefst drie jonge vogels zijn in de Noardwaard bij Makkum groot geworden en bij Koudum zijn twee jongen succesvol uitgevlogen.

Via de webcam was ook dit jaar weer te volgen hoe in de Alde Feanen twee jonge zeearenden hun vleugels uitgeslagen hebben. In het laagveenmoeras heeft zich dit jaar zelfs voor het eerst een tweede broedpaar gevestigd.

In de media

It Fryske Gea
Van Harinxmaweg 17
9246 TL Olterterp

0512 381448
info@itfryskegea.nl
www.itfryskegea.nl

Kijk op onze website voor de jaarrekening
Scan de QR-code

itfryskegea.nl

Vereniging

Medewerkers en vrijwilligers vierden de 95^e verjaardag van It Fryske Gea in Park Jongemastate bij Raerd.

- Nieuwe groep vrijwilligers in Noard; Deze groep van 15 vrijwilligers gaat wekelijks met een aantal vrijwilligers vanuit het Kweldercentrum gezamenlijk naar de locatie om distels te steken en om te milieujutten bij Noard Fryslân Bûtendyks.
- Nieuwe groep excursieleiders opgeleid.
- Vrijwilligersdag op 27 september met andere groene partijen in het WEC.
- Nieuwe functie Coördinator Vrijwilligerswerk voor het professionaliseren van het vrijwilligerswerk bij It Fryske Gea. Eén centraal contactpersoon voor alle begeleiders en vrijwilligers.

Na meer dan een kwart eeuw in dienst te zijn geweest bij It Fryske Gea nam Henk de Vries per 1 oktober afscheid als directeur. Hij bereikte de pensioengerechtigde leeftijd en maakt plaats voor een jongere generatie. Het bestuur heeft Chris Bakker benoemd als nieuwe directeur.

Natuur & landschap

Impuls voor natuur en beleving op kwelder Peazemerlannen

Kwelders zijn belangrijke gebieden voor broed- en wadvogels. Daarnaast leveren ze een waardevolle bijdrage aan de biodiversiteit, het afremmen van de golven en de opslag van CO₂. De afgelopen jaren hebben we binnen het programma *Wij&Wadvogels* de Peazemerlannen bij Peazens-Moddergat optimaal ingericht voor broed- en wadvogels én aantrekkelijker gemaakt voor dorpsbewoners en bezoekers.

Wetterskip Fryslân opende de allereerste intelligente vislift van Fryslân in de Bouwepet, onderdeel van ons natuurgebied Bûtefjild.

Het werk aan de buitenste dam in het IJsselmeer is afgerond. Daarmee is de hele contour van de Vismigratierivier gereed.

Vijf Schotse hooglanders grazen in de Fônejacht, onderdeel van de Alde Feanen. Ze worden ingezet om op natuurlijke wijze de reuzenberenklauw te bestrijden.

Start *Opstalingsplan Fryske Rietketen*, een samenwerking tussen bedrijven, natuurbeheerders en kennispartners die de rietteelt en -toepassing in Fryslân versterkt.

Een nieuwe escaperoute, ontwikkeld door IVN, laat kinderen op een spannende manier kennismaken met de natuur in het Pettebosk in NP De Alde Feanen.

We stonden stil bij de prachtige natuur en de rijke geschiedenis van Nationaal Park De Alde Feanen tijdens de Dag van het Nationaal Park.

Beleving van de natuur in Gaasterland tijdens de 38ste editie van de Gaasterlandse Natuurweek – niet alleen overdag, maar juist ook in de schemering en het donker.

Nieuwe website online: www.itfryskegea.nl
Alle excursies overzichtelijk op een rij, een interactieve kaart, informatie over flora en fauna, erfgoed en vogelkijkplekken in onze natuurgebieden.

Dankzij een financiële bijdrage van Stichting Vlooiemarkt Bakkeveen konden we het mindervalidenpad bij de Bakkefeansterdûnen herstellen.

Meer ruimte en veiligheid voor onze Drentse heideschappen. Door de uitbreiding van de schaapskooi in Bakkeveen kunnen ze hun belangrijke werk nog beter uitvoeren.

Donateurs van *Trees for All* hebben op de Ketlikerheide honderden bomen en struiken geplant. Hiermee werken we aan een bos dat beter bestand is tegen klimaatverandering.

Dankzij een grote bijdrage van de Postcode Loterij kunnen we binnen het project *Omhoog met het veen* aan de slag met veenherstel in Nationaal Park De Alde Feanen.

Voorlichting & recreatie

Nieuw Paddenstoelenpad in het Rysterbosk

In het Rysterbosk is het nieuwe Paddenstoelenpad geopend. Samen met boswachter Ûle onthulden leerlingen van groep 1 en 2 van basisschool De Ferbining uit Nijemirdum het routebord. Daarna mochten ze als éérsten op ontdekkingsstocht over het pad – en dat gebeurde met volle energie en grote verwondering.

De historische stelpboerderij It Kathûs in Nes en de Buismanskoai bij Piaam openen hun deuren om hun verhalen te delen op de Open Monumentendag met als thema "Gebouwd om te blijven".

Natuurgebied Mokkebank bij Laaksum officieel opgeleverd

De herinrichting van Natuurgebied De Mokkebank bij Laaksum is in 2025 grotendeels afgerond. De aanleg maakt deel uit van het programma Versterking Friese IJsselmeerkust. De nieuwe inrichting van het gebied –met twee moerassen met een natuurlijk waterpeil en de aanleg van een vistrap en twee windmolens– zorgt voor een optimaal leefgebied voor vogels en vissen langs de Friese IJsselmeerkust.